

Motion till riksdagen 2011/12:K203

av **Olle Thorell (S)**

Elektroniskt val – ett val i tiden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att undersöka möjligheterna att införa elektroniska val i de allmänna valen.

Motivering

Valet 2010 visade med tydlighet de brister som finns i vårt nuvarande sätt att genomföra allmänna val till riksdag, landsting och kommun. Ett otal exempel på felaktigt hanterade valsedlar rapporterades. Allt från fall där valsedlar fastnat i posthanteringen till tillfällen då valsedlar tagit slut för partier som inte haft resurser att se till att det fyllts på med nya. Och sällan har det varit så små marginaler som avgjort i så många församlingar i såväl riksdags-, kommun- som landstingsvalet. Det mest talande exemplet är valet till kommunfullmäktige i Örebro där en enda röst visade sig vara avgörande. Antalet överklaganden var rekordstort, och nyval utlystes. Sådana händelseförlopp leder till rättsosäkerhet och det finns en risk att förtroendet för valsystemet och i förlängningen förtroendet för demokratin urholkas. Därför är det nu hög tid att vidta åtgärder för att stärka rättssäkerheten i nuvarande system. Åtgärder som skulle skapa gynnsammare förutsättningar för rättssäkerheten kan bland annat vara att tillåta partisymboler på valsedlarna, att ha ytterligare personal i vallokalerna och att utbilda den befintliga personalen i större utsträckning. Ett annat sätt att underlätta valprocessen är att införa elektroniska val, något som visat sig fungera i två av världens största demokratier – Brasilien och Indien.

Tanken är inte att ett sådant elektroniskt val med nödvändighet måste förärras över internet då det är förenat med stora risker eftersom valet då kan genomföras från vilken plats som helst och i en okontrollerad miljö. I en dylik situation är det nämligen svårt att garantera att valhemligheten är skyddad och

Fel! Okänt namn på

att väljaren lägger sin röst utan otillbörlig påverkan från någon annan. Vad som dock utgör ett seriöst alternativ till dagens ordning är att väljaren fortfarande går till en vallokal, prickas av i en röstlängd och genomför valet bakom en skärm, så att ingen kan se vad någon annan röstar på. Som idag bör det också finnas personal från valnämnden i lokalen som ser till att allt går rätt till. Skillnaden skulle ligga i att valet förrättas via en dator, utrustad med pekskärm, som låter väljaren lägga sin röst elektroniskt. Fördelarna är många med ett sådant system, och tekniken har gått framåt så mycket vad gäller till exempel kryptering och skydd mot så kallade hackare att risken för fel torde vara minimal. För väljaren blir det också en lätt och tydlig procedur då valet enkelt kan göras så pedagogiskt att risken att väljarna av misstag röstar på ett icke avsett parti kan minimeras. Via denna metod skulle också resultatredovisningen bli oerhört mycket snabbare samtidigt som antalet felkällor blir färre.

Sverige är i många avseenden ett modernt land där det finns möjligheter att till exempel deklarerar över internet och via sms. Medborgarna blir alltmer vana och bekväma i att utträta sina ärenden elektroniskt. Men sättet på vilket medborgarna går och röstar har sett likadant ut i decennier. Det är dags också för de allmänna valen att ta klivet in i 2000-talet. Därför menar jag att förslag på ett elektroniskt röstningsförfarande måste arbetas fram och presenteras i god tid innan nästa allmänna val. Vissa valkretsar kan då fungera som pilotlän för ett elektroniskt val redan 2014.

Stockholm den 21 september 2011

Olle Thorell (S)